

א. סוג הבחינה: בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשס"ז, 2007
מספר השאלון: 221,022106

היסטוריה

(לימודי חובה – חלק ב)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
עליך לענות על שאלות מהפרק הראשון ומהפרק השני,
ועל שאלות מהפרק השלישי או מהפרק הרביעי.
פרק ראשון	–	(25x1)	–	25 נקודות
פרק שני	–	(20x2)	–	40 נקודות
פרק שלישי <u>או</u> פרק רביעי	–	(10x1 + 25x1)	–	<u>35</u> נקודות
סה"כ	–		–	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) ענה על השאלות על פי ההנחיות ועל פי מה שלמדת.
(2) קרא בעיון את השאלות, וענה אך ורק על מה שנשאלת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – בין שתי מלחמות העולם (25 נקודות)

בפרק זה ארבעה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות.
ענה על אחת מהשאלות 1-8.

ברית המועצות

1. א. הצג שני צעדים שנקט סטלין במאבק על הירושה, והסבר כיצד אחד מצעדים אלה סייע לו להגיע לשלטון. (12 נקודות)
 - ב. הסבר את מטרת השלטון הקומוניסטי בהקמת ה"יבסקציה", והצג שלוש פעולות של ה"יבסקציה" לקידום מטרה זו. (13 נקודות)
 2. א. הצג שלושה צעדים שנקט סטלין בתחום הפוליטי-השלטוני אן בתחום הכלכלי, והסבר כיצד סייעו צעדים אלה לביסוס המשטר הטוטליטרי בברית המועצות. (13 נקודות)
 - ב. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.
"... יש להפוך חלק ניכר מן האוכלוסייה היהודית, לפתות מאות אלפים, לאוכלוסייה של איכרים והקלאים היושבים בשטח רצוף. רק בתנאים אלה יוכל ההמון היהודי לקוות להמשך קיומו של הלאום היהודי."
(מתוך דברי מ' קאלינין, יו"ר נשיאות המדינה הסובייטית, 1926)
- הסבר את הנימוקים של קאלינין, על פי הקטע, התומכים בהקמת רפובליקה יהודית בבירוביג'אן, והבא נימוק נוסף של השלטון להציג תכנית זו. (12 נקודות)

פולין

3. א. הסבר שלוש קשיים שהיו לפולין בתהליך גיבושה למדינה דמוקרטית חדשה. (12 נקודות)
- ב. מה היה השינוי שחל במעמד החוקי-המשפטי של היהודים בפולין עם הקמת פולין החדשה? הסבר כיצד השפיע שינוי זה על מצבם בתחום החברה והכלכלה. (13 נקודות)
4. א. הצג שלוש פעולות שנקט השלטון הפולני כדי להפוך את פולין ממדינה חקלאית למדינה בעלת משק מודרני. (11 נקודות)
- ב. הצג שני צעדים נגד היהודים שנקט השלטון בפולין בשנות ה-30, והסבר כיצד השפיעו צעדים אלה על היהודים בפולין. (14 נקודות)

ארצות-הברית

5. א. הסבר שלושה גורמים למשבר הכלכלי הגדול בארצות-הברית. (13 נקודות)
- ב. ציין שלושה ארגונים יהודיים שפעלו בארצות-הברית בין שתי מלחמות העולם, והצג את הפעולות של אחד מהם. (12 נקודות)
6. א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו:
 "הדבר היחיד שעלינו לפחד מפניו הוא הפחד עצמו... הטבע עדיין מציע לנו את אוצרותיו... משימתו הראשונה והגדולה ביותר של הממשל היא להחזיר את האנשים למעגל העבודה, לעשות שימוש נכון יותר בנכסי הקרקע העומדים לרשותנו, להטיל פיקוח על פעולות הבנקים, לייצב את המטבע. ניתן לקדם את מדיניותנו על ידי תכנון ועל ידי פיקוח לאומי על השירותים שניתנים לציבור".
 (מעובד על פי נאום ההכתרה לנשיאות של פ"ד רוזולט, מרץ 1933)
- ציין מה הן המשימות של הממשל, על פי קטע זה מנאומו של רוזולט, והסבר את החידוש במדיניותו. (15 נקודות)
- ב. הסבר שני מאפיינים של התנועה הציונית בארצות-הברית בין שתי מלחמות העולם. (10 נקודות)

צרפת

7. א. הסבר מדוע חששה צרפת לביטחונה לאחר מלחמת העולם הראשונה, והצג שני צעדים שנקטה כדי להתגבר על חשש זה. (13 נקודות)
- ב. הסבר את המניעים של "היהודים הוותיקים" לפעול למען שילוב "היהודים הזרים" בצרפת בשנות ה-20, והצג שתי פעולות שנקטו לקידום מטרה זו. (12 נקודות)
8. א. הסבר שני גורמים להתחזקות הימין הקיצוני בצרפת בשנות ה-30. (10 נקודות)
- ב. הצג את התגובות של "היהודים הוותיקים" ושל "היהודים הזרים" על התגברות האנטישמיות בצרפת בשנות ה-30, והסבר את המניעים לתגובה של אחת מהקבוצות האלה. (15 נקודות)

**פרק שני – גרמניה בימי הרייך השלישי,
מלחמת העולם השנייה והשואה** (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שתי שאלות, לפי אחת מהאפשרויות האלה:
ענה על שתיים מהשאלות 9-11.

או

ענה על אחת מהשאלות 9-11, ועל אחת מהשאלות 12-13.
(לכל שאלה – 20 נקודות)

9. גרמניה הנאצית – 1938

א. הצג שני הישגים של גרמניה במדיניות החוץ שלה בשנת 1938, והסבר אילו מטרות קידם היטלר באמצעותם. (10 נקודות)

ב. הצג שני צעדים שנקטו הנאצים נגד היהודים בשנת 1938, המבטאים הקמרה במדיניותם, והסבר מה הייתה ההקמרה בכל אחד מצעדים אלה. (10 נקודות)

10. השנתיים הראשונות למלחמת העולם השנייה

א. הסבר את הגורמים להצלחת הצבא הגרמני עד הפלישה לברית-המועצות, וציין שלוש מדינות שכבש בתקופה זו. (10 נקודות)

ב. הצג שלושה צעדים שנקטו הנאצים נגד יהודי פולין עד ריכוזם בגטאות, והסבר מה רצו להשיג באמצעות צעדים אלה. (10 נקודות)

11. דרכי הלחימה של היהודים בתקופת השואה

א. הסבר את הלבטים שהיו ליהודים שרצו להצטרף לפרטיזנים, ואת הקשיים שעמם נאלצו להתמודד לאחר שהצטרפו לפרטיזנים. (12 נקודות)

ב. יהודים ממדינות שונות הצטרפו לצבאות בעלות הברית במלחמת העולם השנייה. הסבר מה היו המניעים שלהם. (8 נקודות)

שים לב: מותר לענות רק על אחת מהשאלות 12-13.

12. יהודי צפון אפריקה במלחמת העולם השנייה

- א. הצג שני צעדים נגד היהודים, שנקט ממשל וישי אַן השלטון הפשיסטי האיטלקי בשנים 1940-1942, באחת מהמדינות: מרוקו, אלג'יריה, לוב. (12 נקודות)
- ב. הסבר שני גורמים שהשפיעו על המדיניות שנקט השלטון נגד היהודים, במדינה שכתבת עליה בסעיף א. (8 נקודות)

13. תכנית בילטמור, פעולות עזרה והצלה למען יהודי אירופה

- א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.
- "הוועידה מצהירה שהסדר העולמי החדש, שייכון לאחר הניצחון, לא יוכל להיות מבוסס על יסודות שלום, צדק ושוויון, כל עוד לא תיפתר סופית בעיית חוסר המולדת של היהודים. הוועידה תובעת לפתוח את שעריה של ארץ-ישראל; למסור לידי הסוכנות היהודית את הפיקוח על העלייה לארץ-ישראל, והסמכות הדרושה לשם בניין הארץ... ולהקים בארץ-ישראל קהילייה יהודית, שתשתלב במבנה העולם הדמוקרטי החדש".
- (מתוך ההחלטה שנתקבלה בוועידה הציונית, 11 במאי 1942, מלון בילטמור, ניו-יורק)

הצג את התביעות של התנועה הציונית בתכנית בילטמור על פי הקטע. הסבר במה תכנית זו מבטאת שינוי במדיניות התנועה הציונית. (12 נקודות)

- ב. הצג אחת מתכניות העזרה ליהודי אירופה, שהיישוב היהודי בארץ-ישראל יזם או היה מעורב בהן בתקופת מלחמת העולם השנייה. (8 נקודות)

עליך לענות על שאלות באחת משתי האפשרויות:
אפשרות א' – פרק שלישי (בעמודים 6-7) או אפשרות ב' – פרק רביעי (בעמודים 8-9).
שים לב: יש לענות על שאלות מאפשרות אחת בלבד.

פרק שלישי – אפשרות א' (35 נקודות)

ענה על שתי שאלות:

על אחת מהשאלות בנושא ההרחבה על השנים 1945-1950 (שאלות 14-16),
ועל אחת מהשאלות ביחידת הגישור על המזרח התיכון ומדינת ישראל משנות ה-50
עד שנות ה-70 (שאלות 17-19).

נושא הרחבה: נושאים נבחרים מתולדות ישראל והעמים 1945-1950

ענה על אחת מהשאלות 14-16 (25 נקודות).

14. בעיית הפליטים עם תום מלחמת העולם השנייה

- א. במה היה שונה מצבם של הפליטים היהודים ממצבם של פליטים אחרים עם תום מלחמת העולם השנייה, ומה הייתה ההשפעה של פוגרום קילציה (יולי 1946) על הפליטים היהודים? (13 נקודות)
- ב. הסבר את עמדת בריטניה בשאלת הפליטים היהודים באירופה (העקורים) עם תום מלחמת העולם השנייה. (12 נקודות)

15. המאבק בבריטניה בשנים 1945-1947

- א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.
"ההעפלה הייתה אמצעי וגם מטרה: הכלי המכריע בגיוס דעת הקהל העולמית למען שינוי המדיניות הבריטית בארץ-ישראל והמעשה הציוני עצמו, המתבטא בהבאת יהודים לארץ-ישראל תמיד ובכל הדרכים".
(א' שפירא, עורכת, העפלה, עם עובד, 1990, עמוד 7)
- הסבר את העמדה של א' שפירא בנושא ההעפלה, על פי הקטע, והצג שני קשיים שהיו בארגון ההעפלה. (15 נקודות)
- ב. ציין דרך נוספת (מלבד ההעפלה) למאבק היישוב היהודי במדיניות בריטניה בארץ-ישראל, והצג שתי דוגמאות לדרך מאבק זו. (10 נקודות)

16. השלב הראשון של מלחמת העצמאות

- א. הסבר שלושה קשיים של היישוב היהודי בשלב הראשון של מלחמת העצמאות (30 בנובמבר 1947 - 14 במאי 1948). (13 נקודות)
- ב. מה היו המטרות של תכנית ד', ובמה היא ביטאה שינוי בהיערכות הצבאית של היישוב היהודי? (12 נקודות)

יחידת גישור: המזרח התיכון ומדינת ישראל משנות ה-50 עד שנות ה-70

ענה בקצרה על אחת מהשאלות 17-19 (10 נקודות).

17. הצג ביטוי אחד למגמת האיחוד וביטוי אחד למגמת הפיצול בין מדינות ערב במזרח התיכון בשנות ה-50 וה-60.
18. הצג שתי סיבות שהניעו את ישראל לצאת למלחמת סיני בשנת 1956.
19. הסבר שתי השפעות של מלחמת ששת הימים על החברה הישראלית.

פרק רביעי – אפשרות ב' (35 נקודות)

ענה על שתי שאלות:

על אחת מהשאלות בנושא ההרחבה על המזרח התיכון ומדינת ישראל משנות ה-50 עד שנות ה-70 (שאלות 20-22), ועל אחת מהשאלות ביחידת המבוא על השנים 1945-1950 (שאלות 23-25).

נושא הרחבה: המזרח התיכון ומדינת ישראל משנות ה-50 עד שנות ה-70

ענה על אחת מהשאלות 20-22 (25 נקודות).

20. המזרח התיכון בשנות ה-50 וה-60

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"מטרת הליגה הערבית היא לחזק את היחסים בין המדינות החברות בה, לתאם את המדיניות שלהן כדי להשיג שיתוף פעולה ביניהן, ולשמור על העצמאות והריבונות שלהן, מתוך דאגה כללית לעניינים ולאינטרסים של ארצות ערב".
(מתוך אמנת הליגה הערבית, אלכסנדריה, 1945)

הסבר במה באה לידי ביטוי בקטע מגמת האיחוד בין מדינות ערב.
הצג ביטוי אחד למגמת הפיצול בין מדינות ערב.
(12 נקודות)

ב. מה היו המטרות של נאצר במדיניות החוץ? ציין שלוש פעולות שנקט כדי לקדם מדיניות זו. (13 נקודות)

21. מלחמת סיני (אוקטובר 1956)

א. הסבר את הגורמים שהובילו למלחמת סיני. (12 נקודות)

ב. הסבר את ההשפעות של מלחמת סיני על מדינת ישראל. (13 נקודות)

22. עלייה וקליטה

א. הסבר את הסיבות לעלייה למדינת ישראל בשנות ה-50. (10 נקודות)

ב. הסבר את הגורמים שהשפיעו על דרך קליטת העולים במדינת ישראל בשנות ה-50 וה-60. (15 נקודות)

יחידת מבוא: נושאים נבחרים מתולדות ישראל והעמים 1945-1950

ענה בקצרה על אחת מהשאלות 23-25 (10 נקודות).

23. הסבר מהי "המלחמה הקרה", וציין אחד מגילוייה.

24. הצג את עיקרי החלטת האו"ם מכ"ט בנובמבר 1947.

25. הצג נימוק אחד בעד ההכרזה על הקמת המדינה בהי באייר תש"ח (14 במאי 1948),

ונימוק אחד לדחיית ההכרזה למועד מאוחר יותר.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך